

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
Sak 05/16	Regionrådet	29.01.2016

Høring: Innspill til ny jordbruksmelding fra Regionrådet Nord-Gudbrandsdal

Jordbruket er den viktigste næringa for fastlands-Norge, og næringa sysselsetter 90.000 mennesker i primærjordbruket og næringsmiddelindustrien. I Oppland er jordbruket avgjørende både for sysselsetting, bosetting og for å opprettholde aktive bygde- og lokalsamfunn.

Mat er en knapphetsfaktor i en verden med sterk befolkningsøkning. Det er avgjørende at Norge legger til rette for økt matproduksjon på norske ressurser. Da må hele Norge tas i bruk. Vi må videreutvikle en aktiv, bærekraftig og klimavennlig matproduksjon på små og store enheter tilpasset ressursgrunnlaget på den enkelte gård og i de ulike distriktene i landet.

Tidligere landbruks- og matminister Listhaug uttalte at målene i landbrukspolitikken ligger fast. Videre har Stortinget en målsetting om økt matproduksjon på norske ressurser.

Regionrådet mener at følgende bærebjelker er helt avgjørende for å sikre et levedyktig norsk landbruk og muligheten for økt matproduksjon på norske ressurser framover:

- Importvernet
- Markedsordningene og mulighetene for å gjennomføre markedsbalansering må beholdes. Mottaksplikten er helt avgjørende for å sikre et landbruk over hele landet. Regionrådet mener at dette ivaretas best gjennom samvirkeorganisasjonene.
- Jordbruksforhandlingene må bestå
- En eiendomspolitikk som i størst mulig grad verner matjorda og sikrer aktiv drift av jordbruksarealene. Jord- og konsesjonslovene må bestå, men forvaltningsmyndighetene må utnytte handlingsrommet for å få hensiktsmessige løsninger i forhold til overordna distriktspolitiske mål om bosetting.

Regionrådet mener vi har hatt en landbrukspolitikk som i prinsippet kan ivareta målene med norsk landbruk og norsk matproduksjon. Vi har likevel hatt en avskalling av bruk og en viss forflytting av husdyrproduksjon fra distrikter til mer sentrale deler av landet, og vi har hatt en stor reduksjon i kornarealet de siste årene. Mye av årsaken til dette finner vi i at økonomien i næringa har vært for dårlig.

Den teknologiske utviklinga har også bidratt til en endring i strukturen. Teknologisk utvikling er bra, og den må næringa nyttiggjøre seg. Utfordringa ligger i å få økonomi i å ta i bruk ny teknologi, for eksempel mjølkerobot, også i mindre besetninger. Jordbruket er i ferd med å effektivisere og utnytte stordriftsfordeler innomhus samtidig som næringa pådrar seg store og kostbare stordriftsulemper utomhus, som for eksempel mye og lang transport av fôr og gjødsel.

Økonomi

- Norsk matproduksjon må verdsettes, og matprodusenter må gis rammevilkår som gjør yrket interessant for nye generasjoner. Økonomien må styrkes.
- Budsjettmidler må økes for å kunne utjevne forskjeller mellom ulike strukturer og distrikter
- Prisene på produktene må kunne økes minst tilsvarende kostnadsøkningen

Ressursutnytting

- Kornøkonomien må styrkes for å øke kornproduksjonen der det er naturgitte forhold til dette.
- Avgjørende å stimulere til god utnytting av gras- og beiteressursene som vi har bl.a. her i Nord-Gudbrandsdal. Det må være god økonomi å bruke grovføret, og vi må utnytte grovførarealet til å produsere mjølk, storfekjøtt og lammekjøtt.
- God og riktig utnytting av ressursene er et viktig og riktig bidrag til klimavennlig matproduksjon.
- Det må være økonomi å produsere både på små, mellomstore og store bruk. Det viktigste er at fjøs og produksjonsapparat er tilpasset gårdens ressurser.
- Det må prioriteres investeringsmidler til små og mellomstore besetninger slik at de kan oppfylle løsdriftskravet når det kommer.
- Vi må ha en aktiv rovviltforvaltning for å utnytte de store og viktige utmarksressursene

Klima

- Det er viktig å få fram at landbruket representerer noe av løsningen på klimautfordringene og ikke bare problemet. Jordbruket representerer en del av det naturlige kretsløpet. En del av landbrukets utslipp er en naturlig del av løsningen, eks. drøvtyggere og deres bidrag for å omsette biomasse.

Mattrygghet

- Norske forbrukere skal være trygge på den norskproduserte maten.
- Norge ligger på verdenstoppen når det gjelder dyrehelse, lite bruk av antibiotika og lite/ingen skadelige reststoffer i maten. Dette er et fortrinn for norsk mat- og matproduksjon som må opprettholdes og forsterkes. Dette må skje i nært samarbeid mellom næringa og myndighetene.

Kompetanse

- Matproduksjon krever høy og riktig kompetanse
- Naturbruksutdanninga må legges opp slik at den blir interessant og lett tilgjengelig både for ungdom og de som ønsker seg inn i næringa i mer voksen alder. Regionrådet mener det må være tilbud om:
  - o 1-årig agronomkurs for ungdom
  - o Voksenagronomkurs

Mariann Skotte (sign)
Ordfører i Lesja

Iselin Jonassen (sign)
Ordfører i Vågå

Bengt Fasteraune (sign)
Ordfører i Dovre

Bjarne Eiolf Holø (sign)
Ordfører i Lom

Dag Erik Pryhn (sign)
Ordfører i Sel

Elias Sperstad (sign)
Ordfører i Skjåk